

Cena numeru
500 mk.

Cena prężumeryaty
w Łodzi:

Miesięcznie mk. 11,000

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 12,500

poza Łodzią egz. 550

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa
opłacona rzezałtem.

XXVI r.

istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp

Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

Łódź.

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 30 marca 1923 r.

DO JUTRZEJSZEGO NUMERU KTÓRY BĘDZIE JEDNOCZEŚNIE NUMEREM ŚWIĄTECZNYM I WYJDZIE W ZNACZNIE ZWIĘKSZONEJ OBJĘTOŚCI, DOŁĄCZAMY „ILUSTROWANY DODATEK LITEACKI“.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Nowa ustawa o stanie wyjątkowym.

(wp) Uchwalony 22 marca b. r. przez Radę Ministrów projekt Ustawy o Stanie Wyjątkowym oparty jest na zasadzie rozszerzenia zakresu działania władz administracyjnych. Nowa ustawa uzgodniona została z art. 122 i 123 Konst. Stan wyjątkowy może być według niej wprowadzony podczas wojny, lub w razie jej groźby, w czasie rozruchów wewnętrznych lub też rozległych knowań o charakterze zdrady stanu.

Zawiesza ona następujące prawa obywatelskie: nietykalność mieszkania, wolność osobista, wolność prasy, tajemnicę korespondencji, prawo koalicji, zgromadzeń, i zawiązywania stowarzyszeń oraz upoważnia Ministra Spraw Wewn. do wydawania rozporządzeń wyjątkowych i użycia siły zbrojnej.

Stan wyjątkowy uchwała Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewn. W miarę ustania przyczyn wprowadzenia stanu wyjątkowego Rada Ministrów uchyla go.

P. Pluciński w Warszawie.

(wp) Dn. 28 b. m. przybył do Warszawy generalny delegat rządu polskiego w w. m. Gdańsku p. Pluciński i przyjęty był przez prezesa rady ministrów.

Sprawa Emigracji do Belgii.

(wp) Między rządem belgijskim a polskim toczą się rokowania w sprawie zawarcia umowy, normującej warunki emigracji robotników polskich do Belgii. Przemysłowcy belgijscy starają się oprzeć przesłanie robotników polskich do Belgii jeszcze przed zawarciem umowy. Ministerstwo pracy wypracowało warunki umowy, którą zawierają przemyślowcy z robotnikami, mającymi emigrować do Belgii. Kontrakty te zapewniają robotnikom wynagrodzenie dzienne 20 franków belgijskich dla wykwalifikowanych, a 17 franków belgijskich dla niewykwalifikowanych. Koszta utrzymania dziennego nie powinny przekraczać 6 i pół franka. Robotnikom zapewnia się podwyżki w razie wzrostu kosztów utrzymania. Podróż tam i z powrotem na koszt pracodawcy.

Ubezpieczenie od bezrobocia.

(wp) Został ostatecznie uzgodniony pomiędzy ministrem pracy a poszczególnymi ministerstwami projekt ustawy o ubezpieczeniach państwowych na wypadek bezrobocia. Projekt zostanie bezwzględnie złożony do łaski marszałkowskiej.

Projekt przewiduje ubezpieczenie robotników bez różnicy płci w wieku od lat 18 do 65.

Fundusz ubezpieczeniowy mają tworzyć składki ubezpieczonych i składki pracodawców w tej samej wysokości oraz dopłaty związków komunalnych.

Jak sól do potraw, tak należy do kawy

Prawdziwa **FRANCKA** domieszka

na niezrównanej wydajności tejże polega jej taniłość!

PRZY ZAKUPIE PROSIMY ŻAĐAĆ PRAWDZIWEJ „FRANCKA“ Z MŁYŃKIE W.

HENRYKA FRANCKA SYBOWIE
Skawna — Kraków.

5851b

Watykan wobec szantażu Sowietów.

WIADOMOŚĆ O WSTRZYMANIU WYROKU.

BERLIN 29 (wł) Z Rzymu donoszą, że w kołach zbliżonych do Watykanu żywią nadzieję na ulaskawienie skazanego na śmierć ks. Arcybiskupa Cieplaka. Znane są wprawdzie w Watykanie oświadczenia Cziezerina w Genui, który zwracał się do przedstawicieli Kościoła ze szczególnymi względami, usiłując przeto pozyskać uznanie Rządu Sowietów przez Watykan, jednak wyrażają nadzieję, że Rząd Sowiecki przypomina sobie łagodne stanowisko Waty-

kanu i ciągną jego pomoc dla głodnych. W dalszym ciągu donoszą, że Stolica Apostolska już bezpośrednio po rozpoczęciu procesu wszczęła akcję ratowniczą przez szefa misji amerykańskiej i otrzymała od Rządu Sowieckiego zapewnienie, że ewentualny wyrok śmierci nie będzie wykonany. Wiadomość więc o wstrzymaniu tego wyroku nie była dla Stolicy Apostolskiej niespodzianką.

Sprawy polskie w Paryżu.

USTALENIE GRANIC NA ZACHODZIE.

PARYŻ 29 (wł) Podczas drugiego swego pobytu w Paryżu min. Skrzyński odbył naradę z dyrektorem spraw politycznych na Quai d'Orsay p. Peretti della Rocca oraz z przewodniczącym Rady ambasadorów p. Juljuszem Cambon. Na konferencjach tych omówiono ostatecznie niezalutwione jeszcze sprawy polskie,

a mianowicie ustalenie granicy czeskiej przez zdecydowanie losu Jaworzyny, ustalenie granicy niemieckiej i zadecydowanie o kopalni Delbrueek pod Bytomiem, rozstrzygnięcie sprawy utrzymania grobli i dostępu ludności miejscowej do prawego brzegu Wisły, wreszcie zapewnienie Polsce używalności Niemna i Klajpedy.

Z pobytu p. Skrzyńskiego w Medjolanie.

MEDJOLAN 29 (PAT) Przybył tu o godz. 1-szej p. minister spraw zagr. Skrzyński. Na dworcu powitali go podsekretarz stanu w Min. spr. zagr. senator Contarini szef gabinetu prezydenta ministrów baron Russe i członkowie protokołu książę Colonna i baron Valentini. Wartę honorową pełnił oddział karabinierów i milicji honorowej faszystów. Ze strony polskiej na dworcu oczekiwali na min. Skrzyńskiego minister przy kwirynale Zale-

wski konsul Marski i inni członkowie poselstwa polskiego w Rzymie. Minister spr. zagr. Skrzyński udzielił wywiadu przedstawicielom „Corriere della Sera“ i „Popolo d'Italia“ wobec których wyraził przekonanie że panujące już między Włochami a Polską dobre stosunki będą mogły obecnie po definitywnym uznaniu granic Polski ostatecznie utrwalić się oraz przybrać charakter więcej realny zwłaszcza w dziedzinie stosunków handlowych.

ZAINTERESOWANIE SIĘ PRASY WŁOSKIEJ.

MEDJOLAN 29 (PAT) Prasa tutejsza interesuje się bardzo przyjazdem do Medjolanu min. Skrzyńskiego i naradami jakie ma on odbyć z prezydentem Mussolinim. Dzienniki podkreślają z za-

dowoleniem obecność w Medjolanie również i min. Zalewskiego. „Italia“ stwierdza, że min. Zalewski położył wielkie zasługi na polu zaciśnienia stosunków włosko-polskich.

NARADA Z MUSSOLINIM.

MEDJOLAN 29 (PAT) Dziś wieczorem ma się odbyć narada ministra Skrzyńskiego z pre-

zydentem Mussolinim.

TELEFONEM Z WARSZAWY

WZROST DROŻYZNY W MARCU.

*) W lokalu Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie odbyło się dzisiaj w południe posiedzenie Komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania w Warszawie. Po godzinnej debacie Komisja ustaliła, że utrzymanie rodziny robotniczej, składającej się z 4-ech osób, wzrosło w marcu, w porównaniu z lutym o 33,51 proc. Przebieg posiedzenia miał charakter zupełnie spokojny.

WZROST BEZROBOTNYCH.

*) W związku z zastojem w przemyśle ilość bezrobotnych w państwie wzrasta tygodniowo od 4,5 tysięcy ludzi. Obecnie jest w całym państwie 14,000 bezrobotnych.

NOWE ZNAKI STEMPOWE.

*) 15 kwietnia będą wypuszczone w obieg marki stempowe wartości 1000 2000 3000 i 5,000.

EGZAMINY W SZKOLE MORSKIEJ.

*) Jak się dowiadujemy, egzaminy w szkole morskiej w Tezewie na kapitanów dalekiej i małej żeglugi oraz mechaników okrętowych rozpoczyna się w dniu 5-ym kwietnia r. b. ukończenie egzaminów przewidywane jest w d. 22 kwietnia.

Egzaminy wstępne do szkoły morskiej rozpoczyna się w dn. 24-go kwietnia r. b. w dn. 29 kwietnia odbędą się oględziny lekarskie kandydatów przed specjalną komisją.

Z ostatniej chwili.

KATASTROFA POCIĄGU PARYŻ-WARSZAWA.

BERLIN 29 marca (wl.) Jak donoszą z Wiesbaden wczoraj wieczorem wykołcił się paryski ekspres międzynarodowy Paryż—Warszawa który z powodu fałszywego nastawienia zwrotnicy dostał się na ślepy tor. Parowóz spadł z wysokości 6 metrów na domek dróżnika. Wóz bagażowy wbił się w drugi wagon i zawisł w powietrzu. Na wołanie personelu przybiegli robotnicy, lecz do maszynisty i palacza można się było dostać jedynie po usunięciu szczątków parowozu, pod którymi byli pogrzebani. Maszynista i pomocnik odnieśli tak ciężkie obrażenia że w kilka minut po wydobyciu ich zmarli. Z pasażerów nikt nie odniósł szwanku. Władze francuskie wdrożyły w tej sprawie energiczne śledztwo. Są poszlaki, że katastrofa została wywołana przez zbrodniczą akcję bojówki niemieckiej.

KŁAMSTWA DĄBALA.

MOSKWA 29 (wl.) Odbyło się tutaj posiedzenie plenarne sowietu moskiewskiego. Uczestniczyli w niem wydaleni świeżo z Polski agitatorzy komunistyczni z Dąbalem na czele. Dąbal, który stara się zdobyć stanowisko wśród konkurentów sowieckich, wygłosił dłuższe reklamowe przemówienie. Podziękował za przyjęcie, jakie go spotkało w Moskwie i pobrał na Polskę. Polska — wołał — wypełnia rolę kazy Francji i Anglii i dla tego utrzymuje miljon ludzi pod bronią (!). To też marka spada ciągle, drożyzna rośnie, w ostatnim miesiącu życie zdrożało o 1000 procent (!). W Polsce rozpanoszyła się reakcja, ale to nie potrwa długo. Istnieje bowiem sowiet chłopów i robotników, który prędko zastąpi obecny Sejm.

REPARACJA NIEMIEC.

WIEDEN 29 (AW) Pisma tutejsze donoszą z Londynu: Ambasador niemiecki w Waszyngtonie wręczył rządowi Stanów Zjednoczonych memoriał rządu niemieckiego w sprawie reparacji.

W memoriale tym rząd niemiecki oświadcza, że zdaniem jego projekt amerykański zwołania międzynarodowej komisji rzeczoznawców, mającej zbadać wypłacalność Niemiec; byłby istotnie wskazany i że tą drogą możnaby ewentualnie załagodzić różnice między Francją a Niemcami.

Pozatem w memoriale przedstawione jest stanowisko Niemiec, zgodnie z ostatnim oświadczeniem ministra Rosenberga w komisji dla spraw zagranicznych.

„Kredytopol“	Sprzedż na raty	„Kredytopol“
10-36	i dogodnych warunkach!	Etaminy, balysty, trykotyny, sukna, materiały ubraniowe, kamgarny itp.
	Przyjmujemy obstarunki na m. skie garnitury i palta, pod kierunk. najwybitniejszych fachowców	Tel. 30-10
	„REDYTO“ L. PIOTR ROZIN i S-ka.	#882d2
„Kredytopol“	ul. 6-go Sierpnia (Senedykta) 2	„Kredytopol“
	Wejście przez Skład Artystyczny	

Z państwa „krwawych carów“.

WALKA Z CHRZEŚCIJANIZMEM.

MOSKWA 29 3 (AW) Prasa sowiecka zamieszcza wiadomości o przygotowaniach związku młodzieży komunistycznej do obchodów antyreliгиозnych w czasie świąt Wielkanocnych.

Rząd sowiecki wyasygnował na ten cel wysokie kwoty pieniężne.

WARSZAWA 29 3 (AW) Według wiadomości, nadeszłych z Mińska litewskiego, cerkwie

prawosławne i kościoły luteranckie w tym mieście zostały przerobione na kluby komunistyczne. 2 kościoły katolickie również są zamknięte i nabożeństwa nie są odprowadzane już od dłuższego czasu, wobec czego ludność katolicka w czasie świąt Wielkanocnych pozbawiona będzie wysłuchania nabożeństwa.

PRASA SOWIECKA A SZANTAZ MOSKIEWSKI.

MOSKWA 29 3 (AW) Prasa sowiecka wytrwale milczy o wrażeniu, wywołanem przez proces i wyrok arcybiskupa Cieplaka, we wszystkich państwach zagranicznych. Jedyne „Prawda“ u-

mieszcza krótką notatkę o rozmowie gen. Sikorskiego z posłem sowieckim w Warszawie, p. Obolenskim.

STAN ZDROWIA LENINA.

MOSKWA 29 3 (AW) Biuletyn o zdrowiu Lenina z dnia b. m. konstatuje podwyższenie tem-

peratury i zaburzenia wewnętrzne.

„Prześladowanie“ Niemców w Polsce.

ŚWIADKOWIE OSKARŻONYCH UDOWA DNIAJĄ BEZPODSTAWNOŚĆ NAPADU NA POLSKĘ.

BYDGOSZCZ 29 (AW) Wezbraj toczyła się w tutejszym sądzie okręgowym rozprawa przeciwko naczelnemu redaktorowi „Deutsche Rundschau“ Sonntagowi i odpowiedzialnemu redaktorowi Krusemu, o szereg przestępstw prasowych.

Rozprawa obfitowała w interesujące momenty, zwłaszcza podczas przesłuchiwanie świadka ks. Schürmmera, zawezwanego przez oskarżonych celem udowodnienia prawdziwości zarzutów, stawianych władzom polskim, które rzekomo przez terror zmuszają Niemców katolickich do emigracji, przez co Niemcy zostają pozbawieni swoich duszpasterzy. Oskarżony Son-

ntag twierdzi, że wspomniany artykuł przed publikowaniem omawiał z ks. Schurmerem który uznał umieszczenie jego w dzienniku jako leżące w interesie gminy niemieckiej w Polsce.

Na zapytanie przewodniczącego sądu czy znane są ks. Schurmerowi wypadki stosowania terroru przez władze polskie, zmuszające Niemców do emigracji, ks. Schurmer oświadczył, że takiego wypadku nie zna i że rozmowy z Sonntagiem, przed opublikowaniem artykułu, nie przypomina sobie.

Sąd skazał Sonntagą na 1 i pół roku więzienia a Krausego na 9 miesięcy.

Cały świat przeciwko Sowietom.

OBURZENIE I PROTESTY W ANGLJI.

LONDYN 29 (PAT) O dyskusji, jaka się odbyła w Izbie gmin w sprawie wyroku na duchownych katolickich, donoszą następujące szczegóły: Zgłoszony został cały szereg interpelacji. Poseł z partji Pracy Ammon wzywał rząd do interwenjowania u innych mocarstw, w celu podjęcia wspólnej akcji na rzecz skazanych. Podsekretarz stanu w urzędzie spraw zagranicznych Mac Neull oświadczył w imieniu rządu, iż agent angielski w Moskwie Hodson poczynił odpowiedni kroki u rządu sowieckiego. W imieniu partji unjonistów zgłoszono wśród oklasków Izby propozycję wydalenia z Anglii handlowych agentów sowieckich w razie, gdyby wyrok śmierci na duchownych katolickich został wykonany.

Cała prasa poświęca artykuły wstępne sprawie arcybiskupa Cieplaka, które poruszyły wszystkie klasy społeczeństwa angielskiego. Poseł Landbury w imieniu Labour Party wystosował do Cziczerina depezę, domagającą się ulaskawienia duchownych.

— Wszyscy socjaliści angielscy — Zaznacza depeza a jednomyślnie przyłączyli się do tego wezwania. Poseł O'Connor wystosował podobny apel w imieniu 2 milionów irlandczyków. Konwojny również wystosował do Moskwy depezę protestacyjną.

SZWAJCARJA PRZECIWI ZBRODNI.

BERN 29 (PAT) Wiadomość o wyroku w procesie arcybiskupa Cieplaka wywołała w

Swajcarji powszechne oburzenie. Prasa zarówno katolicka jak i protestancka w ostrych słowach piętnuje te nowe zbrodnie sowietów.

„Liberte“ pisze: Należy się spodziewać, że rząd sowiecki cofnie się jeszcze w ostatniej chwili przed wykonaniem wyroku.

Brazylijska „Nationalzeitung“ podkreśla, że wyrok jest dowodem, że rząd sowiecki wbrew zapewnieniom nie zamierza porzucić polityki nienawiści i terroru i wkroczy na drogę odbudowy kraju i jego powrotu do wspólnoty narodów cywilizowanych.

„Demokrat“ wyrażając przekonanie, że sowiety nie odważą się wykonać tego barbarzyńskiego wyroku zaznacza, że zachowanie ich w tym względzie będzie stanowiło kryterium obecnych tendencji polityki sowieckiej.

„Vaterland“ zapowiada protest szwajcarskiego ludowego związku katolickiego, liczącego kilkadziesiąt tysięcy członków.

ZAPRZECZENIE POSŁA SOWIECKIEGO W WARSZAWIE.

WARSZAWA 29 (PAT) Poselstwo sowieckie w Warszawie komunikuje nam, że wiadomość jakoby poseł niemiecki w Warszawie otrzymał od swego rządu polecenie aby w warszawskim poselstwie sowieckim złożył protest w sprawie wyroku moskiewskiego na księży katolickich nie odpowiada rzeczywistości. Znoszenia się w sprawach dyplomatycznych pomiędzy rządem niemieckim a sowietami odbywają się w Moskwie a nie w Warszawie.

Na dachu...

Najednej z granicznych naszych stacji kolejowych na wschodzie — jak pisze o tem „Gazeta Warszawska” — zdarzył się napozór drobny, ale niezmiernie charakterystyczny wypadek. Oto do pociągu idącego w kierunku Warszawy miała wsiąść partja reemigrantów świeżo przybyłych z Rosji sowieckiej. Pociąg był prawie pusty, — można sobie zatem wyobrazić zdumienie służby kolejowej, kiedy jeden z reemigrantów, przybiegłszy pędem, zaczął się wdrapywać na... dach wagonu kolejowego. Kiedy zaś konduktor, zdumiony tym osobliwym sposobem lokomocji wezwał pasażera by zeszedł z dachu i zajął miejsce w wagonie, ten oświadczył, iż... woli odbyć podróż w obrany sposób, a w wolne miejsce poprostu... nie wierzy.

„Gazeta Warszawska” przytaczając ów wypadek, podkreśla, iż charakteryzuje on wymownie stosunki wewnętrzne w Rosji sowieckiej i wynaturzoną dziwną psychologję człowieka, wychowanego w niewolniczej, alogicznej atmosferze rządów sowieckich. „Terror i przesładowania zabiły w nim możność jasnego spostrzegania i wnioskowania, tresując mózg jedynie do jednostronnych, zakazanych z góry reakcyj”...

Zjawisko chorobliwe tego rodzaju, jak ów wypadek przytoczony wyżej, mogą i dziwić i rozśmieszać. Kiedy się jednak słyzy o nich, mimowoli przychodzi do głowy porównanie, od którego nie mógł się uwolnić i publicysta „Gaz. Warsz.”. a mianowicie, że nasze stosunki wewnętrzne w Polsce żywo przypominają pod wieloma względami jaskrawe podobieństwem, psychologję budzącego śmiech i politowanie osobliwego pasażera.

Zdaniem naszym, jaskrawe podobieństwo zauważyć się daje nie tylko w sposobie myślenia sfer rządowych, które wiele przejęły z psychologji wiekowego niewoli, ale i w sposobie myślenia polityków radykalnych, którzy przez słaby kontakt z duszą narodu, tupetem w drodze policyjnej usiłują głębokie regulować sprawy, narzucają się ustawicznie społeczeństwu na kierowników i nauczycieli, zabiegają gwałtownie o utrzymanie takich właśnie rządów jadących na „dachu”...

Nie trzeba być ani uprzedzonym zanadto do naszych conquistadorów, conspiratorów w czerwonych opończach, ani — koniecznie zbyt czarno patrzeć na stosunki wewnętrzne w Polsce, aby stwierdzić ów bijący w oczy fakt, że ci wszyscy, którzy kierują maszyną państwową oraz ci, którzy mają wpływ przemożny na politykę dzisiejszej Polski, jadą... „na dachu”, jak ów osobliwy pasażer. „Na dachu” wozu państwowego jedzie nie tylko rząd p. gen. Sikorskiego, ale i te stronnictwa polskie, które rządowi temu udzielają poparcia.

Pytanie: dlaczego? Jak wytłumaczyć sobie śmieszne i politowania godne zjawisko, że stronnictwa takie, jak klub Witosy, nie przejrzały dotychczas? że ciągle wydają się być pozbawione jasnego spostrzegania? że, krótko mówiąc — „jadą na dachu”?

Emigrant, wracający z barbarzyńskiego wschodu, miał możność odbycia podróży na wygodnym miejscu, usadowienia się w próżnym przedziale. Wybrał niewygodne miejsce na dachu... P. Witos mógłby ze swym klubem odegrać wybitną rolę w polityce polskiej, przystępując do współdziałania w utworzeniu większości polskiej w Sejmie ze stronnictwami narodowymi. Powinien był już dawno nawiązać jedynie zgodną z interesami państwa, na ścisłym kontakcie z duszą narodu opartą politykę stronnictwa włościańskiego w Sejmie. Zadanych nie miał na tej drodze przeszkód. W bloku stronnictw narodowych od początku było dlań wolne, wygodne, zaszczytne miejsce. Miejsce to dotychczas pozostaje wolne. A jednak p. Witos tak samo zresztą jak p. Wachowiak wybrali sobie niewygodne i niebezpieczne wysoce miejsce „na dachu”... Wybrali politykę dziwną, która mogłaby budzić jedynie śmiech i politowanie, gdyby nie była równocześnie polityką

katastrofy dla kraju.

Trzeba, żeby narodowe stronnictwa centrowe pp. Witosy i Wachowiaka przejrzały wreszcie i zerwały z tresurą mózgow do jednostronnych fałszywych reakcyj. Trzeba, żeby wyzwolili z niewolniczych nawyczek, zabijających możność jasnego i trzeźwego spostrzegania i wnioskowania. Trzeba, żeby zrozumiwały, że miejsce ich jest w bloku stronnictw narodowych. Ze stronnictwa te są dostatecznie dzisiaj w Polsce zradykalizowane, że przeto sojusz z nimi w niezem nie uchybia ani nie grozi zasadom stronnictwa ludowego ani robotniczego.

Jak w całym kraju, tak samo w Sejmie zauważyć można dzisiaj jedno pragnienie, a

mianowicie, żeby rządy w Polsce, myśl polityczna, cała polityka praktyczna państwa miały źródło swoje w twórczych elementach narodowych, nie zaś w negacji, jak to się dzieje dzisiaj w Polsce. Nie w negacji, ale w twórczej pracy pozytywnej stronnictw narodowych Polska może czerpać swoją siłę. A wszystkie odłamki politycznej myśli narodowej na tej wspólnej platformie mogą i powinny dojść do porozumienia. Nie powinno być takiej ceny, którąby trzeba było za tę spójność i zgodę wewnętrzną zapłacić.

Inaczej — polityka polska znajdzie się na... dachu wozu państwowego, albo, co gorsza... pod wozem.

Udaremniona rewolucja w Niemczech.

(o) Z łatwych do zrozumienia powodów władze republiki niemieckiej skąpo udzielają prasie wiadomości o wynikach śledztwa prowadzonego w sprawie zamachu „w porównaniu z którym osławiony putsch Kappa był najwinnem przedsięwzięciem”. Informacje rządowe ograniczają się prawie wyłącznie do wylizania nazwisk osób aresztowanych, tak, że o istocie zamachu wiemy dotąd niewiele.

Skądinąd jednak, a mianowicie ze szczegółów podawanych przez prasę wiedeńską, doskonale poznaną o stanie rzeczy w Niemczech, pokazuje się niezbicie, że podłożem, na którym wyrósł pomysł antyrepublikańskiego spisku, była tzw. „niemiecko-ludowa partja wolnościowa „deutsch volksche Freiheitspartei”.

Partję tę, której rozwiązanie zapowiedział w parlamencie Rzeszy pruski minister spraw wewnętrznych Severing (soc.), założyli posłowie do tegoż parlamentu: von Graefe, Wulle oraz major pozasłużbowy von Henning, wystąpiwszy po zamordowaniu Rathenau’a, z partji niemiecko-narodowej.

Oi trzej posłowie utworzyli osobną grupkę parlamentarną, noszącą szumną nazwę „niemiecko-ludowej partji wolnościowej” i postarali się także o utworzenie organizacji pozaparlamentarnej, na czele której stoi tzw. „Führerschaft”. Do wybitnych członków organizacji pozaparlamentarnej tego stronnictwa, słynnego nie tyle liczbą, ile fanatyzmem swych członków, należał, zdaje się, gen. Ludendorff choć wypierał się tego głośno.

W programie partji, skazanej na zagładę

przez min. Severinga, na pierwszym planie postawione było odrzucenie polityki wypełnienia zobowiązań wobec aliantów wraz z decyzją ponoszenia wszystkich, mogących stąd wyniknąć konsekwencji. Przedtem jednak musiałoby nastąpić oczyszczenie rządu niemieckiego z osobistości, które miały jakikolwiek udział w rewolucji listopadowej, co doprowadziłoby do utworzenia dyktatury.

To były cele partji jawnie głoszone. Potajemnie zaś czyniła ona przygotowania wojskowe, „mocno niebezpieczne — jak pisze jeden z berlińskich dzienników demokratycznych — choć miały, poniekąd dziecinny (?) charakter”. Przyszło już do tego, że z ramienia partji utworzono w wielu prowincjach niemieckich: sotnie, kompanje, bataljony oraz kadry ochotnicze; przewidywano nawet powszechną mobilizację i poczyniono do niej przygotowania. Dotąd zaangażowanych ochotników partji liczyć już można było na dziesiątki tysięcy.

Prasa lewicowa w Niemczech wynosi pod niebiosa min. Severinga, którego energii i rozróżności należy zawdzięczyć, że spiskowcom nie udało się zaskoczyć rządu tak, jak go swego czasu zaskoczył Kapp swym „putschem”. Tym razem tylko dość wczesne odkrycie spisku uratowało Niemcy od katastrofy, bo spisek pp. Graefe’go Wulle’a i Henninga zakrojony był na wielką skalę i potrzebował jedynie jeszcze pewnego czasu do rozwinięcia się w całej pełni — tak twierdzą jednogłośnie demokratyczne dzienniki niemieckie, stojące na gruncie republikańskiego ustroju Niemiec, który musiałby być upaść w razie udania się spisku.

Gdzie odbywają się pogromy żydowskie.

(o) Ostatnimi czasy całe gubernje Rosji, szczególnie gubernje tzw. ukraińskie, stały się wiodnią ustawicznych pogromów i ekscesów antyżydowskich, które przybrały charakter stałego zjawiska. Nie jest to wprawdzie ruch antysemicki tej miary, co w latach 1918 i 1919 kiedy statystyki skrzętnie zbierane przez komitety żydowskie pomocy ofiarom pogromów wykazały blisko 500.000 ofiar masowych rzezi i zgonów, wskutek głodu i epidemji podczas tułaczki tłumów żydowskich po opuszczeniu przez nie miejsc stałego zamieszkania, niemniej jednak jest to objaw znamienny wzrastającego w Rosji z dnia na dzień antysemityzmu i upadku auto

rytetu władzy. Ostatnio pogromy żydowskie odbyły się w Płoskirowie, Winnicy, Litynie, Białej Cerkwi, Humanu itd.

W Kijowie kroniki policyjne notują codziennie wypadki pogromów sklepów żydowskich, bicia, szykanowania i mordowania w biały dzień żydów na ulicy. Ekscesy te odbywają się głównie w dzielnicy żydowskiej, zwanej Padołem.

Pogłoski, jakoby w pogromach brały udział oddziały konnicy armji Budiennego, nie odpowiadają rzeczywistości. Sztab Budiennego znajduje się obecnie w Rostowie nad Donem, a jego armja na północnym Kaukazie.

Walka mniejszości z rządem litewskim.

(o) Prasa litewska zawsze jeszcze zajmuje się rozbiciem większości w sejmie litewskim, nie wypowiadając jednak otwarcie przyczyn rzeczywistych. Prezydent Litwy, Stulginskis, nie przyjął rezygnacji dymisji gabinetu, aby wywołać wrażenie w opinii międzynarodowej, iż uznaje się w zupełności do działalności rządu.

Rzeczywistą przyczyną upadku gabinetu było wystąpienie posłów polskich w sejmie, którzy dotychczas nie braли udziału w pracach parlamentarnych. Pojawili się oni jednak podczas głosowania nad votum zaufania i łącznie z całą opozycją utworzyli większość przeciwrządową i zmusili temsamem rząd do ustąpienia.

Kłeska wyborcza sjonistów w Palestynie.

(x) Z Londynu donosi żyd. biuro korespondencyjne w odpowiedzi na interpelację w sprawie wyborów palestyńskich odpowiedział w Izbie gmin podsekretarz stanu dla kolonji Ormaby Gore: „Wybory palestyńskie nie są jeszcze ukończone. W pierwszym stadium wybrano 126 Mahometan, 27 Chrześcjan,

80 Żydów i 9 Druzinów jako prawyborców. W myśl rozporządzenia królewskiego drugie stadium polega na ukonstytuowaniu z prawyborców kolejnych wyborczych, które dokonają wyboru członków Rady Ustawodawczej. Dnia 1-go marca rozszerzył minister kolonji okres wyborczy na dwa lub trzy miesiące. Jest to więc wielka kłeska wyborcza sjonistów, albowiem mimo bojkotu Arabów kandydatów sjonistycznych nie wybrano nawet połowy

Przemysł i handel.

Ulegalizowanie obrotu złotym.

Ministerstwo skarbu przygotowuje projekt ustawy, na zasadzie której minister skarbu ogłaszać ma co pewien czas urzędowy kurs złotego polskiego, jako jednostki obliczeniowej w stosunku do marki polskiej. W tej samej ustawie zawarty jest artykuł, upoważniający strony do rozrachunków w złotych polskich, według kursu urzędowego. Za podstawę do obliczeń kursu złotego ma służyć skrócony indeks cen urzędowych.

Ruch organizacyjny wśród Polonii południowo amerykańskiej.

Odzyskanie niepodległości państwowej wzmogło wśród zamorskiej emigracji polskiej inicjatywę w kierunku łączenia i organizowania się w związki. Jak donoszą Biuro prasowe Targów Wschodnich (BPTWL) założono w Argentynie z siedzibą w Buenos Aires pod egidą Tow. „Wolna Polska” polską centralę rolną, która ma na celu objąć i zjednoczyć ogół osadników polskich w tamtejszych koloniach przez obronę i poparcie wspólnych potrzeb i interesów dążyć do polepszenia bytu. W razie zgłoszenia się odpowiedniej liczby członków, projektowane jest tworzenie miejscowych oddziałów, związanych z centralą w jednolitą organizację.

Równocześnie zawiązał się komitet organizacyjny celem stworzenia Banku kolonizacyjnego w formie spółki akcyjnej o kapitale zakładowym 1 miliona pesów.

Głównym zadaniem Banku poza wykonywaniem zwykłych operacji bankowych będzie udzielanie pomocy finansowej imigrantom polskim w Ameryce południowej przez podejmowanie w tym celu na własną rękę kolonizacji rozległych latyfundiów argentyńskich, ułatwiać im rolną i hodowlaną eksploatację ziemi.

Zarazem nowy bank pragnie osiadłym w Argentynie mieszkańcom wschodnioeuropejskich krajów jak Polakom, Czechosłowakom, Rosjanom, Bułgarom, Jugosłowianom. Rusinom służyć pośrednictwem w załatwianiu wszelkich interesów z krajami ich pochodzenia.

Kapitał podzielony został na 5 serji po 2000 akcji po 100 pesów każda.

W skład komitetu argentyńskiego wchodzi: pp. Inżynier Włodzimierz Gałęcki, Dr. Karol Sobieski, Eugeniusz Rytter, Michał Szlągowski i jako doradca prawny Dr. Ryszard Paz.

Bliższych wyjaśnień w sprawie organizowanego banku udziela Biuro prasowe Targów Wschodnich.

Dolary	42000 — 42500
Funty	197,50 — 200,000
Franki franc.	2810 — 2830
belg.	2400 — 2410
szwajc.	7900 — 8000
Marki niem.	2 05 — 1 99
Kor. austr.	0,60 — 0,60 25
czesk.	1300 — 1283
Liry	2000 — 2110
Leje rum.	185
Wiedeń czeki	0,61 —
Berlin czeki	1,99 — 1,95
Miljonówki	1900 —
Ruble (złote)	24,500
(srebr.)	12,500

Giełda wórsza

Dol. St. Zjedn.	41800	Franki franc.	
Marki niem.	1,95	Funty	

Czeki i wpłaty.

Belgia	2435	Londyn	19719,0
Berlin	1,15	Nowy Jork	41325
Gdańsk	195	Paryż	2810
Praga	1270	Wiedeń	6025

Akcje.

Bank Dyskontowy	48500
Handlowy	7100
Dla handlu i przem.	21750
Kredytowy Warszawski	50008
Przemysłowców łwowskich	4250
Zjednocz. ziem. polskich	18000
Związku Spółek Zarobk.	20750

Kijewski		Starachowice	46500
Witł		Pocisk	7000
Czestocice	202000	Parowozy	29050
Cukier	270000	Zyrardów	180000
Firley		Borkowski	7600
Drzewo	8900	Zawiercie	
Węgiel	207600	Jablkowscy	14500
Cegielski	105000	Zegluga	4900
Lilpop	96000	Haberbasch	50000
Ostrowiec	74000	Nafta	9500
Karasiński	17750	Nobel	23000
Zieliński	35000	Gosławice	70000
Radzki	46000		

Giełda łódzka z dnia 29 b. m

		w plac.	żadan.	tranz
Dolary St. Zjedn.	czeki	41925	42150	
" "	gotówka	41800	42000	
Franki belgijskie	gotówka			
" "	czeki	2425	2450	
Franki francuskie	gotówka			
" "	czeki	2800	2825	
Franki szwajc.	gotówka			
" "	czeki	7950	8000	
Korony austriackie	"	0,59	0,60	
Funty angielskie	gotówka			
" "	czeki	198500	200000	
Korony czeskie	gotówka			
" "	czeki	1270	1290	
Marki niemieckie	gotówka	1,95	2,00	
" "	czeki	1,95	1,97	
Miljonówka			1850	
Bank Związka Spółek Zarobkowych				

Giełda łódzka nieurzędowa.

W dniu wczorajszym na nieurzędowej giełdzie w m. Łodzi tendencja była spokojna. Obroty małe

Poszukuję

willi w pobliżu Łodzi na sezon letni, możliwie z meblami. Zgłoszenia proszę składać do „Rozwoju” pod „Cena obojętna”. 5898b

Sprzedaż rowerów używanych części nowe do sprzedania, komplet gum „Continental” 100 tys

Piotrkowska 178 Krzemieński.

GLINA do oddania darmo

w większej ilości. Al. Kościuszki 41. 142900

Kupuję

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 52 naprzeciw lombarda I p. L. Milich. 215K20

Zakład Krawiecki

Leopolda Staśkowskiego

przeniesiony został na Piotrkowska róg Czerwonej.

Poleca się nadal łaskawym względem P. T. Klienteli. 5819b

Bednarski Stanisław zagubił dwa weksle po 500,000 mkp., wystawione przez B-ci Tarnowskich, dn. 25 III, płatne 1-go kwietnia. Zastrzeżenie zrobione. Takowe nie ważne. 1526b5

Administrator majątku

ze świetnymi świadectwami i długoletnią praktyką zmianę posiadłości. Wymagania skromne. Łaskawe oferty pod „Rola” w administrację Rozwoju. (5965d8)

Uwaga!

Upraszam polubownie Panią, która w dniu 28/3 r. b., w tramwaju Nr. 49, na linii 4, przyznała się do nieswojej paczki z pieniędzmi, marek pol. 1,678,500 o zwrot. W przeciwnym zaś razie wystąpię na drogę sądową. Termin do 3-ch dni. Adres: Kilińskiego 193, m. 3. 528b

Cennik plac minimalnych

za marzec 1923 r.

Na skutek porozumienia Międzyzwiązkowej Komisji Pracowniczej ze Związkiem Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem został ustalony następujący cennik plac minimalnych na m. marzec r. b.:

Buchalter samodzielny mk.	1.750,000,--
Sorzedawca	1.650,000,--
Kasjer	1.400,000,--
Biuralista I kategorii	1.300,000,--
Inkasent	950,000,--
Magazynier I kategorii	900,000,--
Magazynier II	840,000,--
Biuralista II	825,000,--
Stenotypistka	825,000,--
Biuralista III kategorii	560,000,--
Maszynistka	500,000,--
Praktykant	575,000,--

Międzyzwiązkowa Komisja Pracownicza.

Plany koncesyjne

i projekty budowlane opracowuje się Al. Kościuszki 3, I piętro m. 2 od g. 3-6-aj. 149-20

Przed zakupem prosimy nas odwiedzić: mamy w wielkim wyborze **firanki, bieliznę etaminy, batysty** Materiały: na garnitury pałta, kostjamy, suknie, bieliznę stołową.

Piotrkowska 100, i Filja 160.

Szmerhel i Rozner Łódź

DRUKARNIA „ROZWÓJ”
Łódź, Al. Kościuszki 41.

Przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa.

Bielizna męska,
 Bielizna damska,
 Kapelusze męskie,
 Kapelusze damskie,
 Czapki, Rękawiczki,
 Pończochy, Parasole,
 Laski i t. p.
 Ogromny wybór krawatów.
 Towar tylko w wyborowych gatunkach

A. SPODENKIEWICZ,

Łódź [Piotrkowska 150
 Konstantynowska 26.

Wina, Wódki, Likierzy, Koniaki, Miody

— poleca: —

Teodor Wagner

Piotrkowska № 101. Telefon 5-91,

ROK ZAŁOZENIA 1901, (581705)

Nowości Sezonowe!

Bielizna damska i męska, Pończochy, Krawaty, Laski i perfumerja.

F. Piątkowski
 89. Piotrkowska 89. 58352

Potrzebny

pierwszorzędny majster ślusarski.

Zgłosić się do fabryki: ul. 6 Sierpnia 58. 523b

Pabjanice.

Komisja Likwidacyjna Pabjanickiego Rzemieśniczego T-wa Pożyczkowo Oszczędnościowego, zawiadamia że pozostałe udziały i wkłady oszczędnościowe wypłacane będą w czasie do 11 marca 1924 rok w godzinach od 6-iej do 8-iej wieczorem w soboty i poniedziałki w lokalu Resursy Rzemieśniczej przy ul. Zamkowej 29 456:2

Setki tysięcy osób

przekonało się o skuteczności

kremu ORO.

5883-1

Prośbę ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A! A! Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódzki Piotrkowska 108 6262-0

A! A! Tylko 40 proc. na raty firanki, obrusy, ręczniki frote, trykowna, towary lokcyjne najtaniej najwygodniej u Ra baszki Kilińskiego 40. 2048-4

A! A! Kupuję meble, dywany, garderobe, futra maszyny do szycia, placę najlepiej. Łaźnik 6 go Sierpnia (Benedykta) 18 m. 15. 1914-2

A! A! A! Meble różne z 3 po kojów, prawie nowe wyprzedam tanio. Piotrkowska 261-4, front. 2084-1

A! Kupuję meble, dywany, maszyny. Placę najwyższe ceny. Przejazd 24-1. 2085-1

A. Kredensy, szaty, bielizniarę, kę, łóżka, stoły, krzesła, tremo, otomane, biurka sprzedam. Sienkiewicza 59, odcyna, drugie wejście, drugie piętro, m. 26, Piechota. 2061-2

Sprzedam drzewka owocowe różnych gatunków po niskiej cenie. Wieś Dąbrówka, Malice przy szosie Piątkowskiej, T. Rodak. 2182-4

Sklepy rozmaite, gospodarstwa smylny, domy, wille, fabryki, placę. Komu pilno sprzedać kupić temu ucziwie pomoże „Pośrednik” Piotrkowska 197. 2045-2

Galanteryjne towary: męskie, damskie, bieliznę, krawaty, pończochy, skarpetki poleca sklep Marji Czerniak Główna 17. 2056-4

DUŻA szafa oszklona do sklepu wraz z kontuarem i pulpitem malowane na biało sprzedam, owocarnia Miguly Leona Nawrot 16. 2055-1

Okazyjnie sprzedam rare łóżek z materacami i otomanę. Gdańska № 4, m. 17. 2102-1

Plac przy ulicy Nawrot zaraz do sprzedania. Wiadomość: Pomorska 14, cukiernia, między 2-3. 2095-1

Okazja !!! Sprzedam 2 damskie palta. Miłsza 42, front, II piętro, Nazarska. 2097-2

Sklep spożywczy z mieszkaniem na sprzedaż. Ul. Anny 19 2098-2

Krem ORO

był, jest i będzie

— najradkalniejszym środkiem do usuwania piegów i pryszczy. 5892s

Tanio masło z Pomorza. Tanie wyprzedaż kwiatów sztucznych, drobiazów gospodarskich szefki wystawowe, butelki. Andrzeja 11, Skrzypkowski. 2105-1

Plac przy Sienkiewiczówce do sprzedaży. Wiadomość: Pabjanicka 59. 2100-4

Sprzedam wolant, powóz jezdnowonny i węgierkę zupełnie nową. Ceny przystępne. Wiadomość: Łódź, Brzezińska 100, Zawadzki. 2119-1

Udowodnionem jest że piegi i pryszcze radykalnie usuną 5894

krem ORO.

Różne:

A kuszerka Pipikowa przytulę panię miejscową i przyjeżdżne Piotrkowska 132 m. 14. 1995-8

Potrzebny tokarz drzewiany. Pańska 67, Jan Słonecki. 2101-2

Zaginął pies duży, żółty z obrozą i kagańcem Proszę odprowadzić za zwrotu kosztów: Zakątna 45, sklep rzeźniczy. 2094-1

Slużaca potrzebna zaraz. Łąkowa 22, m. 7. 2099-2

Zaginął pies żółty, duży, dog mieszanym z obrozą ra szwi. Wiadomość: Lutomska № 25, dozorca. 2059-2

Zamienię pokój z kuchnią i balkonem na pokój z kuchnią w siódmięciu. W adomość: Ul. Niska № 9, m. 11, W. Chmielnicki. 2091-1

Potrzebna dziewczyna do prucia kapeluszy zaraz. Andrzeja 2, „Frett”. 2088-1

Przystąpię do spółki korzystnego interesu z kapitałem 9000.000 mk., ewentualnie wyłożę na dobrych warunkach. Łaskawe oferty, Piotrkowska 217, portiernia, pod „Spółka”. 118-1

Brzydko wygiada krem ORO.

usuwa je radykalnie. 5892s3

Ogrodnik z kilkunastoletnią praktyką, z dobrymi świadectwami, kawaler, poszukuje posady o1 zaraz. Oferty pod „Ogrodnik” do „Rozwoju” 2115-3

Przybiekał się pies, rasy wiskolaków, podpalany. Odebrać można za zwrotu kosztów. Franciszkańska 33, Sujka Władysław. 2117-2

Młoda panienska poszukuje mieszkania jako sublokatorka. Oferty składaj pod „Sublokatorka”. 2112-3

Młoda panienka poszukuje pokoju z meblami lub bez. Oferty składaj do „Rozwoju” pod „Pokój”. 2110-2

Najbrzydsza cena

staje się piękna, używając

krem ORO.

Kuszerka potrzebna do apteki. Andrzeja 28. 2107-1

Młoka pszenna 0000 nadeszła. Dom Handlowy, Zenon Łubiński, Sienkiewicza 40. 2113-2

Młoka żytnia nadeszła. Reprezentacja Spółki Arc. Handlu Ziemiopłodami, Sienkiewicza 40 2111-2

STUDENT udziela matematyki, łaciny, fizyki języków. Kilińskiego 86-3 (druga brama). 2108-5

Zagubione dokumenty

Wojciechowski Władysław zagubił kartę bezterminowego urlopu, wyd. w Płocku. 2093-2

Pietrzak Konstanty zagubił kartę powołania z 1918 roku, wyd. w P. K. U. w Koninie 2090-2

Krajewski Roman zagubił dowód osobisty oraz zaświadczenie bezterminowego urlopu wydaną w Koninie. Znalazcę upraszamy o odniesienie za wynagrodzeniem. Andrzeja 48. 2092-2

Czworkowski Antoni zagubił kartę demobilizacyjną wyd. w P. K. U., Włocławek. 2106-3

Dizner Waldemar zagubił tymczasowe zaświadczenie demobilizacji, wydane w P. K. U. w Łodzi. 2114-5

Kucharski Władysław zagubił kartę powołania wyd. w P. K. U. Łódź 2116-5

Drzewka-jasiony

4-ro letnie po 1500 mk. sztuka sprzedaje, Zarząd Dóbr Puczniew, Poczta Lutomska. 527s

Torty: Mazurki ciasta świąteczne poleca nowo utworzona „Cukiernia — Warszawa” KAZIMIERZ KRAUS Kilińskiego 78, (obok poczty). 529b1

Placę

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, garderobe Konstantynowska 7, Miłlich prawa odcyna, I-sze piętro

Najwyższy czas dla Pań

— używaj —

krem ORO,

który udelikatnia cerę. 5892b

Cena ogłoszeń przed tekstem w tekście 400 mk., za tekstem 500 mk. z wyjątkiem 250 mk., wśród drobnych 350 mk. nagłówki 500 mk., kontrakt 500 mk., za wiersz młynkowy (do jego miejsca) 100 mk., ogłoszenie barterowe 50 mk., za wyraz, duże litery 300 mk., dla ogłoszeń ostrych 50 mk., najniższe ogłoszenie 100 mk. Ogłoszenia za niżej 500 mk. drożej. Zagraniczne ogłoszenia 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 tany, za tekstem 2 tany. Artysty bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezplatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 3-iej, po tej godzinie 50 proc. Za bezterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa ogłoszenia obowiązuje aż do czasu odwołania. „Rozwój” można zamawiać w Złotej ul. Łacha w Pabjanicach u a. Zatorskiego ul. Zamkowa. Tabelkowe i fantazyjne 50 proc. drożej.